

පළමු වාරයේ තෝරාගත් හා පබළු පෙළගැස්ම

01. (1.1) නාට්‍ය පෙළක් යනු කුමක් ද?
02. (1.2) නාට්‍යයක ආනුෂංගික අංග හඳුනාගනිමු.
03. (1.3) නාට්‍ය ශෛලිය
04. (1.4) නාට්‍යයක ගැටුම යනු කුමක් ද?
05. (1.5) සමාරෝපය යනු කුමක් ද?
06. (2.1) චරිත ලක්ෂණ හඳුනාගනිමින් රූපණය පිළිබඳ අවබෝධය ලබමු.
07. (2.2) අදාළ භූමිකාව පිළිබඳ අධ්‍යයනයේ යෙදෙමු.
08. (2.3) භූමිකා රංගනයේ යෙදෙමු.
09. (3.1.1) සමාරෝපය අනුකරණය හා අභිනය භාවිතයෙන් චරිත නිරූපණය කරමු.
10. (3.1.2) අනුකරණය හා සතර අභිනය උපයෝගී කරගෙන රූපණයෙහි යෙදීම
11. (3.2.3) නූතන වේදිකා නාට්‍යවල ආනුෂංගික කලා භාවිත කොට ඇති ආකාරය
12. (3.4.1) රූපණ අභ්‍යාසවල යෙදෙයි. "දර්පණ තල" අභ්‍යාසය
13. ප්‍රායෝගික පරීක්ෂණ
14. ඡායාරූප
15. ප්‍රශ්න පත්‍රය - 2019 බස්නාහිර පළාත (පළමු වාරය)

සමීර නිශ්ශංක 0772805550 (sameenis@gmail.com)

නාට්‍ය පෙළක් (Drama script) යනු කුමක් ද?

සාර්ථක නාට්‍යයක් බිහි වීම සඳහා සාර්ථක නාට්‍ය පෙළක් නැතහොත් නාට්‍ය පිටපතක් තිබිය යුතු බව පිළිගත් මතයකි. නාට්‍ය පෙළක් යනු නිවසක් තැනීමට පෙර කරනු ලබන නිවාස සලසුමක් (House Plan) වැනි ය. එය ඉතා හොඳ සැලැස්මක් නම් එයින් බිහි වන්නේ ද ඉතා සාර්ථක නිර්මාණයකි. නාට්‍ය පෙළ ලියනු ලබන්නේ නාට්‍ය රචකයෙකු විසිනි. නාට්‍ය පෙළ රචකයා එක්තරා අන්දමක නාට්‍ය කරුවෙකි, සාහිත්‍ය කරුවෙකි, ගවේශකයෙකි, චින්තකයෙකි.

නමුත්, පෙළ රචනා කිරීමේ කිසි යම් කුසලතාවක් සෑම කෙනෙකුටම පාහේ පිහිටා තිබිය හැකි ය. අප හැමෝටම කල්පනා හැකියාව පිහිටා ඇත. හිතෙන් මවා ගැනීමේ හැකියාව ඇත. ලිවීමේ හැකියාව ඇත.

නාට්‍ය පෙළක් නිර්මාණය කිරීම සම්බන්ධයෙන් අප දැන සිටිය යුතු කරුණු කීපයක් පහතින් දැක්වේ. ඒවා කෙරෙහි අවධානය යොමු කරන්න.

- නාට්‍ය පෙළක් රචනා වන්නේ ප්‍රේක්ෂකයාට තේරෙන භාෂාවක් ඇසුරිනි. මුලින් ම එය ලිඛිත නිර්මාණයකි. එනම්, නාට්‍ය පෙළ යනු සාහිත්‍යමය ලියවිල්ලකි.

(නාට්‍ය පෙළ රචනයක් කියවීමෙන් වුව ද යම් රසයක් අත්විඳිය හැකි ය. නමුත් නාට්‍ය පිටපතක් යනු රඟදැක්වීම සඳහා ඇති නිර්මාණයකි).

- නාට්‍යයේ කථා වස්තුව ප්‍රේක්ෂකයන් වෙත ගෙන යාමේ දී සංවාද සහ ප්‍රේක්ෂාව ගොඩනැගීමට අවශ්‍ය තොරතුරු ඇතුළත් සාහිත්‍යමය ලේඛනය නාට්‍ය පෙළ නම් වේ.

(ප්‍රධාන කතාව සකස්වී තිබෙන ආකාරය නාට්‍යයක කතා වස්තුව (Flot) යනුවෙන් හැඳින් වේ. ප්‍රේක්ෂකයාගේ දෑස ඉදිරිපිට මොහොතින් මොහොත මැවෙන දර්ශනය ප්‍රේක්ෂාව (Spectacle) ලෙස හැඳින් වේ).

- නාට්‍යයක් රචනා කිරීමේ දී රචකයා මුලින් ම නාට්‍යයේ තේමාව හා ශෛලිය තීරණය කළ යුතු ය.

(තේමාව යනු නාට්‍ය මගින් කියවෙන මූලික අදහසයි. ශෛලිය යනු නාට්‍ය රඟදැක්වීමට බලාපොරොත්තු වන විලාසය නැතහොත් ඉදිරිපත් කරන ආකාරයයි. නාට්‍ය ශෛලීන් දෙකක් පවතී. එනම්, ලෝක ධර්මී හා නාට්‍ය ධර්මී යනුවෙනි).

- නාට්‍ය පෙළ මගින් රචකයා ගේ ජීවන දෘෂ්ටිය හෙළි වේ.

(ජීවන දෘෂ්ටිය යනු ලෝකයේ හොඳ නරක දෙක තේරුම්ගෙන එය යහපත් සමාජයක් නිර්මාණය කිරීම උදෙසා ඉදිරිපත් කරන එක්තරා ආකල්පයකි. සමාජය ගවේෂණය කර එය ගැඹුරින් විග්‍රහ කිරීමේ හැකියාවක් නාට්‍ය රචකයෙකු තුළ පවතී. ඔහුට ම ආවේණික වූ දෘෂ්ටිකෝණ නාට්‍ය රචනයේ දී ඊට ඇතුළත් කරනු ලබයි).

- පෙළක චරිත, සිදුවීම්, අවස්ථා ගොඩනගා ඇති ආකාරය අනුව රචකයා ගේ නිර්මාණශීලීත්වය සහ පරිකල්පන හැකියාව තේරුම් ගත හැකි ය.

(පරිකල්පනය යනු වෙනස් ආකාරයකට හිතීමයි. ලෝකයේ නව නිපැයුම් සිදුවී ඇත්තේ වෙනස් ආකාරයට සිතූ පුද්ගලයින් නිසා ය. වෙනස් ආකාරයට හිතන අය නිසා ලෝකය සුන්දර තැනක් කළ හැකි ය.

- නාට්‍ය පෙළක සංවාදවලට අමතර ව රංග විධාන, ආනුෂංගික අංග සහ චරිත පිළිබඳ විස්තර දක්නට ලැබේ.

- නාට්‍ය පෙළ මගින් කියැවෙන කිසියම් හෝ දෙයක් ඉන් ඉවත් කළ හොත් එහි සමස්ත අදහසට කිසි දු බාධාවක් නොවේ නම් එම කොටස් පෙළට අනවශ්‍ය දෙයක් ලෙස සැලකේ.

(නාට්‍ය පෙළ රචනයේ දී ඉතාම පරිස්සමෙන් සිදුවීම් හා අවස්ථා තෝරාගෙන ඒවා ගොඩනැගිය යුතු ය. එමෙන් අනවශ්‍ය කිසිදු සංවාදයක්, හැසිරීමක් පෙළට ඇතුළත් නොකළ යුතු ය. එයට හේතුව ප්‍රේක්ෂකයා නාට්‍ය නැරඹීමට රඟහල වෙත එන්නේ දුර්ලභ, විශ්මයජනක, රසවත්, අපූර්වත්වයෙන් යුත් දෙයක් දැකබලාගෙන තෘප්තියෙන් පිටවී යාම උදෙසා ය).

- ව්‍යාපාරික, සමාජීය, අධ්‍යාපනික හෝ ඓතිහාසික තොරතුරු සන්නිවේදනය කිරීම නාට්‍ය පෙළකින් කළ හැකි බැවින් එම නාට්‍ය පෙළ යම් කාලයක අනුමාන තොරතුරු මූලාශ්‍රයක් ලෙස ද වැදගත් වේ. එහෙත් තොරතුරු සන්නිවේදනය නාට්‍යයට අත්‍යවශ්‍ය අංගයක් ලෙස නොසැලකිය යුතු ය.

(අදින් වසර 2600කට පමණ පෙර ලියැවුන ග්‍රීක නාට්‍ය පිටපතක් හමුවූහොත් එම පිටපත අධ්‍යයනය කර බොහෝ වැදගත් තොරතුරු ඉන් අනාවරණය කර ගත හැකි ය. එම නාට්‍ය පිටපත ලියැවුන යුගයේ ඓතිහාසික ස්ථාන, පද්ගලයින්, සමාජ රටාව හෝ සංකෘතිය ආදිය සඳහා වන ඉතා අගනා තොරතුරු ලේඛනයක් වනු ඇත).

- ළමා නාට්‍ය පෙළක මූල, මැද, අග වශයෙන් කතාව සරල ව හඳුනාගත හැකි අතර, වෙනත් නාට්‍යයන්හි සැම විට ම එසේ නො වේ.
- නාට්‍යයක පෙළෙහි අනිවාර්යයෙන් ම අන්තර්ගත විය යුතු දෙයක් ලෙස සට්ටනය හෙවත් ගැටීම (Conflict) හඳුනාගත හැකි ය. නාට්‍යයෙන් නාට්‍යයට එම ගැටීම විවිධාකාර වේ.
- රචකයා ගේ අවශ්‍යතාව සහ කතාවේ ස්වභාවය අනුව නාට්‍ය පෙළ දිගු හෝ කෙටි හෝ නාට්‍ය පෙළක් ලෙස රචනා කළ හැකි ය.

(කෙටි නාට්‍ය හා දිගු නාට්‍ය යනුවෙන් නාට්‍ය අන්තර්ගතය අනුව නාට්‍ය ඉදිරිපත් කරන ආකාර දෙකකි. නාට්‍ය විකාශනය වන කාලය අනුව නොව එහි කතාවේ ස්වභාවය අනුව එසේ නම් කෙරේ. නමුත් කෙටි නාට්‍යයක් සාමාන්‍යයෙන් මිනිත්තු 5 සිට මිනිත්තු 45 දක්වා රංග කාලයක් ගතවන අතර දිගු නාට්‍ය මිනිත්තු 45 සිට පැය 3 දක්වා දිගු විය හැකි ය. පංතිකාමර නාට්‍ය සැම විටම කෙටි නාට්‍ය ආකෘතිය ගනී. එහි කියවෙන අදහස ඉතා කෙටි සංකල්පයක් විය යුතු ය)

පහත දැක්වෙන වගුව තෝරාගත් නාට්‍ය පිටපතක් /පෙළක් ඇසුරින් එහි තොරතුරු සටහන් කරන.

නාට්‍ය පෙළෙහි නම	
වර්ග	
ස්ථානය (Place, Dramatic Location)	උදා : (නරි බැණා) ගම ගෙදර ඉදිරිපිට
කතා සාරාංශය	
මූලධර්මය	උදා : තොප්පි වෙළෙන්දා නාට්‍යයේ දී වෙළෙන්දා ගේ තොප්පි නැතිවීම.
තේමාව	
දිගු නාට්‍යයක් ද? කෙටි නාට්‍යයක් ද?	

අභ්‍යාස (පිළිතුරු ලියන්න) :

1. නාට්‍ය පෙළක් යනු කුමක් දැයි අර්ථ නිරූපණය කරන්න.
2. නාට්‍ය පෙළක දැකිය හැකි ලක්ෂණ ලියන්න.
3. තොරතුරු මූලාශ්‍රයක් ලෙස නාට්‍ය පෙළක ඇති සන්නිවේදන හැකියාව විස්තර කරන්න.
4. නාට්‍ය පෙළක් පරිකල්පනය සහ නිර්මාණශීලිත්වය මත සාර්ථකත්වයට පත් වන අයුරු ලියන්න.

2 පාඨම

නාට්‍යයක ආනුෂංගික අංග හඳුනා ගනිමු

වේෂභූෂණ

රංග පසුතලය

අංගරචනය

නාට්‍යවල මූලිකාංග හා ආනුෂංග ලෙස අංග දෙකක් දැකිය හැකි ය. මූලිකාංග යටතට ගැනෙන්නේ පිටපත් රචනය, අධ්‍යක්ෂණය නැතිනම් නිෂ්පාදනය, නළු කාර්යයේ යෙදෙන නළු නිළියන්, වේදිකා කළමණාකරණය ආදියයි.

නාට්‍යයක ආනුෂංග යනු එහි රඟපාන නළු-නිළියන් වෙනුවෙන් ඔවුන්ගේ කාර්යයට සහය දෙන වෙනත් කලා අංග වේ. එනම්, නළු-නිළියන් හැරුණු විට ඔවුන් ගේ වේශභූෂණ, අංග රචනය, නාට්‍යෝපකරණ, පසුතල, රංගාලෝකකරණය හා සංගීතය ආදී අංග වේ.

නළුවා ගේ රංගය වඩාත් තීව්‍ර කරලීම උදෙසා ඉහත කී අංග ඉතාමත් ම වැදගත් මෙහෙයක් ඉටු කරයි. නාට්‍යයකට ආනුෂංගික අංග අත්‍යවශ්‍ය අංගයක් වේ.

ආනුෂංගික අංග යනු එක්තරා අන්දමට ආහාර්ය අභිනයට අයත් අංග වේ. වේශභූෂණ, අංග රචනය, නාට්‍යෝපකරණ, පසුතල, රංගාලෝකකරණය, සංගීතය, රංග වින්‍යාසය ආදී මේ සියල්ල ආහාර්ය අභිනයයි.

නාට්‍යයේ ශෛලිය අනුව ආනුෂංගික කලාවන් ගේ ස්වභාවය ද වෙනස් වේ. නිදසුන් වශයෙන් නාට්‍යධර්මී නාට්‍යවල සංගීතයට හා රංග වින්‍යාසයට වැඩි කාර්යභාරයක් පැවරෙයි. මන්ද එහි සංවාද ගීතවත් වන බැවින් හා ගමන්කාල නර්තනාත්මක වන බැවිනි. ඇතැම් විට රංග පසුතල හා නාට්‍යෝපකරණ අවම හෝ භාවිතයෙන් තොර වේ. (උදාහරණ ලෙස මනමේ, සිංහ බාහු වැනි නාට්‍යවල නළු නිළියන් වේදිකාවට පිවිසීමට පෙර එම අවස්ථාව පිළිබඳ සුමදුරු විරිදු තාලෙන් මනා වූ විස්තරයක් පොතේගුරු විසින් ඉදිරිපත් කරනු ලැබේ). වේශභූෂණ හා අංග රචනය මඳක් තාත්විකත්වයෙන් ඔබ්බට සිදුවේ. එමෙන් ම ලෝකධර්මී නාට්‍යවල ආනුෂංගික අංග ඉතාමත් තාත්වික (ස්වභාවික) ලෙස යොදා ගැනේ.

නාට්‍යය හා බැඳුණු ආනුෂංගික අංග කවරේ ද?

වේශ - භූෂණ

අංග රචනය

නාට්‍යෝපකරණ

පසුතල

රංගාලෝකකරණය

සංගීතය

නර්තන චලන (රංග වින්‍යාසය)

වේශ - භූෂණ මගින් ප්‍රේක්ෂකයා වර්තමාන ස්වභාවය හඳුනාගනියි.

අංග රචනය මගින් වර්තමාන ලක්ෂණ ඉස්මතු කර දක්වයි.

නාට්‍යෝපකරණ රූපණ කාර්යය (රඟපෑම) පහසු කරයි, වඩා තීව්‍ර කරයි (මතුකර දක්වයි).

පසුතල නිසා නාට්‍ය රඟපාන නළුවන්ට තම රංගනය කරගෙන යාමට පහසු කරන අතර ප්‍රේක්ෂකයාට තාත්ත්වික බවට සමීප රංග පසුතලයක් දැකීමේ අවස්ථාව ලැබේ.

රංගාලෝකකරණය රූපණය (රඟපෑම) පහසු කරයි. අවස්ථා මතුකර පෙන්වයි.

ප්‍රාසංගික බව උත්කර්ෂවත් කිරීම සඳහා නාට්‍ය සංගීතය හා නර්තනාංග මගින් මහඟු දායකත්වයක් සැපයේ

අභ්‍යාස (ඔබ නැරඹූ වේදිකා නාට්‍යයක් ඇසුරින් පහත ප්‍රශ්නවලට පිළිතුරු ලියන්න) :

1. චරිත ලක්ෂණ ඉස්මතු කිරීම උදෙසා වේෂ භූෂණවල ඇති වැදගත්කම ලියන්න.
2. නාට්‍යෝපකරණ මගින් නාට්‍යමය ක්‍රියාවේ වර්ධනය සඳහා සිදුවන මෙහෙය කුමක් ද?
3. රංගාලෝකය මගින් නාට්‍යය අර්ථවත් වීමට ලැබුණු පිටිවහල කුමක් ද?
4. නාට්‍යය සඳහා යොදාගෙන ඇති සංගීතය හා නර්තන චලන මගින් නාට්‍යයේ ප්‍රාසංගිකත්වය උදෙසා ලැබුණු දායකත්වය කුමක් ද?

3 පාඩම

නාට්‍ය ශෛලිය

ක්‍රි. ව. පළමු සියවසේ පමණ ජීවත් වූ “හරතමුණි” නම් පෙරදිග එඬේරයෙකු රචනා කළ ග්‍රන්ථයක් ඇත. එය “භාරතීය නාට්‍ය ශාස්ත්‍රය” නම් වේ. එම ග්‍රන්ථයේ දැක්වෙන ආකාරයට නාට්‍ය ශෛලීන් දෙකක් ඇත.

එනම්, නාට්‍යධර්මී නාට්‍ය ශෛලි හා ලෝකධර්මී නාට්‍ය ශෛලිය යි.

- නාට්‍ය පෙළෙහි ලෝකයේ ස්වභාවයට බෙහෙවින් සමීප වන පරිදි භාවිත වන අභිනය ලෝකධර්මී ශෛලියේ ලක්ෂණයකි.
- ලෝක ස්වභාවය අනුගත නොවන අයුරින් සතර අභිනය භාවිත කිරීම නාට්‍යධර්මී ලක්ෂණයකි.

ඒ අනුව පෙළ අධ්‍යයනයේ දී සංවාද භාවිතය, අංග රචනය, වේශභූෂණ, පසුතල නිර්මාණ, නාට්‍යෝපකරණ භාවිතය, සංගීතය හා නර්තන චලන ආදී අංග හොඳින් නිරීක්ෂණය කිරීමෙන් නාට්‍ය ශෛලිය හඳුනාගත හැකි වේ.

බොහෝ නාට්‍යවල ලෝකධර්මී හා නාට්‍යධර්මී ලක්ෂණ මිශ්‍ර ව පවතින ආකාරය දැකිය හැකි වේ.

කඳා වළලු නාට්‍ය ඇසුරින් නාට්‍ය ශෛලිය අධ්‍යයනය කළ හැකි ය.

- කඳා වළලු නාට්‍යයෙහි සංවාද හා ඒවා ඉදිරිපත් කිරීම ශෛලි දෙක ම අනුව සිදු ව ඇත.
- රංග භූමි අලංකරණ ද බහුල වශයෙන් භාවිත කර නැත.
- වළලු කඳ, රන් තලිය ආදී වූ නාට්‍යෝපකරණ යොදාගෙන ඇත.
- “පසුබිම් අලංකරණ නොමැති ව වුව ද මෙම නාට්‍යය රඟ දැක්විය හැකි ය” යන්න මෙම නාට්‍ය පෙළෙහි “නිෂ්පාදනය ගැන වචනයක්” යන සටහනෙහි දැකිය හැකි ය. (හැකි විගස ‘කඳා වළලු’ නාට්‍ය පෙළ කියවීම අත්‍යාවශ්‍ය වේ).
- ජාතක කථාවක් පාදක කොටගත් නාට්‍යයක් බැවින් ඉන් හැඟවෙන යුගයට ගැලැපෙන ආකාරයෙන් කාල්පනික ව වේශභූෂණ නිර්මාණය කොට ඇත.
- අංග රචනය සිදු කර ඇත්තේ ද නාට්‍යධර්මී ශෛලියට අනුගත ව ය.

- මෙම නාට්‍යයෙහි බහුල වශයෙන් දැකිය හැක්කේ නාට්‍යධර්මී ලක්ෂණ ය. ලෝකධර්මී ලක්ෂණ ද දැකිය හැකි ය. එබැවින් 'කඳා වළලු' නාට්‍යය නාට්‍යධර්මී ශෛලියට අයත් බව සැලකීම වඩාත් නිවැරදි ය.

නරඹා හෝ ලිඛිත පිටපත් කියවා පහත නාට්‍ය නිරීක්ෂණය කරන්න :

1. මහාචාර්ය එදිරිවීර සරච්චන්ද්‍රයන් ගේ රත්තරං, එළොව ගිහිං මෙළොව ආවා.
2. දයානන්ද ගුණවර්ධනයන් ගේ නර්මැණා වැනි නාට්‍ය

අභ්‍යාස (පිළිතුරු ලියන්න) :

1. නාට්‍ය ශෛලිය යනු කුමක් ?
2. නාට්‍ය ශෛලීන් දෙකේ වෙනස්කම් හා සමානකම් වගුවක ලියන්න.
3. නාට්‍ය ශෛලීන් දෙකට අයත් නාට්‍ය වර්ගකර දක්වන්න.
4. ලෝකධර්මී නාට්‍ය රචකයින් හා නාට්‍යධර්මී නාට්‍ය රචකයින් නම් කරන්න.

4 පාඨම

නාට්‍යයක ගැටුම යනු කුමක් ද ?

නාට්‍යයකට ගැටුම (Conflict) නැතිවම බැරි අංගයකි. ගැටුමක් නැති තැන නාට්‍යයක් ද නැති බව බර්නාඩ් ශෝ නම් නාට්‍යකරුවා පවසා ඇත. කිසි යම් සිදුවීමක් හෝ අවස්ථාවක් නිකම්ම කතාවක් / පුවතක් නොවන්නට නම් එය ඇසීමට හෝ බැලීමට යම් උද්යෝගයක් නැතහොත් කුතුහලයක් තිබිය යුතු ය. ඒ කුතුහලය / උනන්දුව ඇතිවන්නේ ගැටුම මගිනි. ගැටුමක් සහිත කතාව රසවත් ය. කතාවට රසය ඇති වන්නේ ගැටුම නිසා ය.

පෙළ රචකයා මේ කරුණ හොඳින් දැනී. එම නිසා පෙළ රචකයා නාට්‍ය පෙළ ගොඩනංවනු ලබන්නේ ගැටුම් අවස්ථා සමගිනි. ප්‍රේක්ෂකයා තුළ ගැටුම මුල් කරගෙන ගොඩනගනු ලබන ආතතිය නිසා නාට්‍යයට ප්‍රේක්ෂකයා බැඳී, නාට්‍ය අවසානය තෙක් රඳවා තබා ගැනීමට සමත් වේ. ප්‍රේක්ෂක මනස තුළ නාට්‍යයේ ගැටුම මගින් ඇතිකරන කම්පනය නිසා රසයට අමතරව යම් ජීවිතාවබෝධයක් ද ජනිත කරයි.

නාට්‍යයමය සිදුවීමක් ආරම්භ වී ඊට සම්බන්ධ වර්ත දෙකක් අතර යම් මතබේදයක් හටගන්නේ යයි සිතන්න. එසේ වර්ත අතර ඇතිවෙන 'මත ගැටුම' නිසා නාට්‍ය නරඹන අය තුළ "ඊ ලගට කුමක් වේ ද" යි කුතුහලයක් ඇති වේ. නාට්‍ය අවසානයත් සමග නිරාකරණය වන අයුරු බලා සිටින ප්‍රේක්ෂකයා එම ගැටුම විසඳෙන ආකාරය අනුව රසයක් විඳ ගනී.

බොහෝ විට 'ගැටුම' ඇති වන්නේ වර්ත අතර ප්‍රතිවිරෝධ අදහස් මත වීමෙනි. ගැටුම පුද්ගල, සමාජ, සංස්කෘතික, දේශපාලනික හා මානසික වශයෙන් ද සිදු විය හැකි ය. සතුන්, දේශගුණික බලපෑම් මෙන් ම අද්‍යාත්මික බලවේගයන් ද දෙවය, ඉරණම වැනි තත්ත්වයන් ද හේතුවෙන් ගැටුම් ඇති විය හැකි ය.

ගැටුම තුළ ආතතියක් (Tension), කුමකින් කුමක් වේ දැ යි යන බිය සමඟ මුසු වූ අවිනිශ්චිත ස්වභාවයත් පවතී. ගැටුම නිසා පවතින තත්ත්වය කුමන පැති කරා පැතිරේ ද? විරුද්ධ බලවේග ඊට එක් වේ ද? ගැටුම සමථයකට පත් වී කුමන ආකාරයෙන් විසඳෙයි ද? විසඳුම පිළිගත හැකි වේ ද? යන කුතුහලය නිරන්තරයෙන් ප්‍රේක්ෂකයා තුළ ඇති වන ස්වභාවයකි.

නාට්‍යයකට උචිත වනුයේ ද ගැටුම් සහිත අවස්ථාවක් නොහොත් ගැටුම් සහිත කතාන්දරයකි. ප්‍රේක්ෂකයා නාට්‍යය කෙරෙහි බැඳ තබන්නේ ද ගැටුමයි. නාට්‍යයක ආරම්භයේ සිට සිදු වන චරිතවල ක්‍රියාකාරීත්වය අතරින් කුමයෙන් ගැටුම මත වන ආකාරය බොහෝ නාට්‍යවල දැකිය හැකි ය.

නිර්දේශිත නාට්‍ය පෙළෙහි දක්නට ලැබෙන පහත සඳහන් අවස්ථා අධ්‍යයනය කරන්න.

- සිටු දියණියන් වළලු මලදී ගැනීමට කැමැත්තක් ඇති මුත් මුදල් නොමැතිකමින් පසුබැම.
- සේරුවාණිජ වෙළෙන්දා සිටු දියණියන් වළලු ගැනීමට පෙලඹවීම.
- දුෂ්ට ගති ඇති සේරු ගේ චරිතය දුෂ්ටත්වය මතු කෙරෙන සේ ගොඩනැගී ඇත. එම නිසා සිටු දියණියෝ දැඩි සේ කම්පනයට පත්වෙති.
- වළලු ගැනීමට පොලඹවා ගැනීමෙන් අනතුරුව ඇය ගැටලුවට විසඳුමක් ඉදිරිපත් කරයි. (දුම් බැඳුණු තලිය ගෙන ඒම)
- එම ප්‍රයත්නය ද අසාර්ථක වෙයි. සිටු දියණියන්ගේ ආශාව ඉටු නොවෙයි. සේරු වෙළෙන්දා කෝපයෙන් බැහැර යයි.
- කච්ඡපුට වෙළෙන්දා පැමිණෙයි. මිනිපිරිය ගේ ආශාව ඉටු කිරීමට මිත්තණියෝ ඉදිරිපත් වෙති.
- රත්තලියක් බව හඳුනාගැනීමෙන් කච්ඡපුට වෙළෙන්දා ගැටලුවකට මුහුණපායි. ඒ තලියෙහි වටිනාකමට සරිලන සේ ඔහු වෙත මුදල් හෝ භාණ්ඩ හෝ නොමැතිකම ය.
- තලියෙහි වටිනාකමට කච්ඡපුට වෙළෙන්දාට දිය හැකි වන්නේ කහවණු දහසක් සහ වළලු කඳ පමණයි. ඔහු මිත්තණිය ගෙන් ඉල්ලා සිටින්නේ පලම් දණ්ඩ හා තොටියාට දිය යුතු මිල වන කහවණු අට පමණකි.
- සේරු වෙළෙන්දා නැවත පැමිණෙන්නේ සිටු දියණියන් රචටා වළලු දෙකක් පමණක් දී තලිය ලබා ගැනීමට ය.
- මිත්තණියෝ ඔහුට බැණ වදිති. සිදු වූ සියල්ල දැන ගන්නා සේරු ගේ චිත්තය මහා ගැටලුවකට මැදි වේ. එය ඔහු අභ්‍යන්තර ව ගැටලුවකට මුහුණ දීමකි. ඔහු ගේ චිත්තය වික්ෂිප්ත වේ. වළලු කඳ හා මුදල් ද එතැන ම විසි කර දමන සේරු පලම් දණ්ඩ අමෝරා කච්ඡපුට පසුපස හඹා යයි. මෙම අවස්ථාවේ දී චිත්ත අභ්‍යන්තර ගැටුමක් හා බාහිර වශයෙන් ගැටුම් අවස්ථා දකිය හැකි ය.
- ඔරුවේ නැගී යන කච්චපුට දකින සේරු, තොටියා ආපසු කැඳවයි. කච්ඡපුට එය වළකයි. එහි එලය වනුයේ සේරුවාණිජ ගේ ළය පැළී මිය යාම යි.

අභ්‍යාස (පිළිතුරු ලියන්න) :

1. 'ගැටුම' යනු කුමක් ද?
2. ගැටුම ප්‍රභේද නම් කරන්න.
3. නාට්‍ය පෙළ රචනයේ දී ගැටුම් අවස්ථා වැදගත් වන්නේ ඇයි ?
4. ඉහත කඳා වළලු නාට්‍යයේ මෙන් වෙනත් නාට්‍ය පෙළක් ඇසුරින් ගැටුම් අවස්ථා ගෙනහැර දක්වන්න.

5 පාඩම

සමාරෝපය යනු කුමක් ද?

- සමාරෝපය වෙස් වෙළා ගැනීම, ආවේශ වීම, ආරූඪ වීම වැනි වචනවලින් ද හඳුන්වයි.
- නළුවන් වෙනත් චරිතයකට ආරෝපණය වීම සමාරෝපය යනුවෙන් හඳුන්වයි.
- සමාරෝපය ප්‍රභේද නැතහොත් ආකාර දෙකක් දකිය හැකි ය. එනම්, බාහිර සමාරෝපය හා අභ්‍යන්තර සමාරෝපය නමිනි.
- රූපණයේ දී බාහිර සමාරෝපය සේ ම අභ්‍යන්තර සමාරෝපය ද වැදගත් වේ.

- වර්ත හඳුනාගැනීමට ඇඳුම්-පැලඳුම් හා ඔවුනොවුන් භාවිත කරන උපකරණ සහාය වේ. මගකොටේ දී දින පතා මුණගැසෙන පිරිස්, විවිධ වෘත්තිවල නිරත වන්නන් බව හඳුනා ගැනීමට ඔවුන් ඇඳ පැලඳගත් දෑ මෙන් ම අතේ ගෙන යන උපකරණ ද සහාය වේ.

නිදසුන් වශයෙන් පොලිස් නිලධාරයකු, හෙදියක, වෛද්‍යවරයකු, ගුරු හවතුන්, ලියුම් බෙදන්නා, ගොවියන්, විවිධ පාසල්වලට අයත් සිසු දරුවන් යනාදී වර්ත වෙන් වෙන් වශයෙන් හඳුනාගැනීමට ඇඳුම් - පැලඳුම් හේතු වේ.

වර්තයක වයස, ජාතිකත්වය, සමාජ තරාතිරම, ආධ්‍යාත්මික ස්වභාවය, වැනි කරුණු වේගභූෂණ මඟින් හඳුනාගත හැකි ය. මෙම තත්ත්වය වඩාත් තහවුරු වන්නේ අංග රචනය නිසා ය.

වේශ - භූෂණ, නාට්‍යෝපකරණ හා අංග රචනය මඟින් රූපණය කරන වර්තය හඳුනාගත හැකි ය. එය බාහිර සමාරෝපය යි.

- වර්තයට ආභ්‍යන්තරික වශයෙන් ප්‍රවිෂ්ට වීම අභ්‍යන්තර සමාරෝපයයි.
- බාහිර වශයෙන් වෙස් වළාගන්නා පාත්‍රයා ආභ්‍යන්තරික වශයෙන් ද වර්තයට ප්‍රවිෂ්ට විය යුතු ය. වර්තයට අවශ්‍ය පරිදි කටහඬ, ශරීරාංග හසුරුවාගත යුතු ය. වර්තයේ හැඟීම් වටහාගැනීමට අභ්‍යන්තර ව සමාරෝපගත විය යුතු ය. මේ සඳහා විවිධ උපක්‍රම භාවිත කළ යුතු ය. විවිධ රූපණවේදීන් නළු ප්‍රවේශය සඳහා අවශ්‍ය රංග අභ්‍යාස නිර්මාණය කර ඇත. සිත එක් අරමුණකට ගෙන ඒම හෙවත් චිත්ත ඒකාග්‍රතාව ඇති කරගැනීම පිණිස 'ආනාපානසති භාවනාව' වැනි භාවනා ක්‍රම මෙන් ම තෝරාගත් වර්තය පිළිබඳ රචනා ලිවීම, ග්‍රන්ථ පරිශීලනය, අත්දැකීම ලැබීම, කටහඬ, ශාරීරික අභ්‍යාසයන්හි නිරත වීම වැනි ක්‍රියාකාරකම් මඟින් අභ්‍යන්තර සමාරෝපය සාක්ෂාත් කරගත හැකි ය.

වර්තයක ඇති විවිධ භූමිකාවට ක්ෂණික ව ප්‍රවේශ වීම සඳහා චිත්ත ඒකාග්‍රතාව ඇති කර ගැනීම වැදගත් වේ. සංවාද මතක තබා ගැනීමත්, නියමිත වේලාවට නියමිත හඬ භාවිත කර උච්චාරණය කිරීමත්, අදාළ වලනවල නිරත වීමත්, අභ්‍යාසවල නිරත වීමෙන් ලබා ගන්නා ප්‍රයෝජනයකි.

නළු කාර්යය සාර්ථක වන්නේ පාත්‍රයා බාහිර ව මෙන් ම අභ්‍යන්තර ව ද සමාරෝපගත වීමෙනි.

අභ්‍යාස (පිළිතුරු ලියන්න) :

1. සමාරෝපය යන්න පැහැදිලි කරන්න.
2. සමාරෝපය හඳුන්වන වෙනත් වචන මොනවා ද?
3. සමාරෝප ප්‍රභේද කර කෙටියෙන් පැහැදිලි කිරීමක් කරන්න.
4. නාට්‍ය රංගනයක දී හරුණු කොට සාමාන්‍ය ජීවිතයේ දී සමාරෝපගත වීම පිළිබඳ අවස්ථා තිබේ ද? ඒ මොනවා දැයි කෙටි විස්තරයක් ලියන්න.

පැවරුම :

1. වේදිකා නාට්‍ය නරඹමින් වර්ත හඳුනාගැනීමට, වර්ත අභ්‍යන්තර ගති ලක්ෂණ හෙළිදරව් වන ආකාරය නිරීක්ෂණය කරන්න.
2. එදිනෙදා හමුවන පුද්ගල හා සත්ත්ව වර්ත අධ්‍යයනය කරන්න.
3. වර්තාපදාන ග්‍රන්ථ කියවන්න.

යකුත් වැහීම, මළගිය ප්‍රාණකාරයන් ආවේෂ වීම, කළුකුමාර දිස්සිය ආදී නම්වලින් හඳුන්වන අවස්ථා මෙන් ම දේවාරූඪ මඟින් පේන කීම ආදිය ද නාට්‍යමය නොවන සාමාරෝපගත අවස්ථා ලෙස නම් කළ හැකි ය.

6 පාඨම

චරිත හඳුනාගැනීම.

නාට්‍ය පෙළක් රචනා කිරීමේ දී නාට්‍ය රචකයා නාට්‍යයේ කතා වස්තුව ඉදිරියට ගෙනයාම සඳහා චරිත නිර්මාණය කරයි. අප කතාව / නාට්‍ය දකින්නේ එම චරිත ඇසුරිනි.

එමෙන් ම නාට්‍ය පෙළ රංගයක් බවට පත් කිරීමේ දී චරිත රාශියක් යොදාගැනේ. බොහෝ විට එම චරිත ජීවිතයට වඩාත් සමීප ඒවා ය. සාමාන්‍ය ජීවිතයේ දී හමුවන බොහෝ තාත්ත්වික චරිත නාට්‍ය තුළ හමු වේ.

සාර්ථක රංගනයක් කිරීම සඳහා චරිත මනාව හඳුනාගැනීම වැදගත් වේ. චරිත ලක්ෂණ සියුම් ව අධ්‍යයනය කළ යුතු වේ. පහත දැක්වෙන්නේ චරිත ලක්ෂණ හඳුනා ගැනීම පිළිබඳ කරුණු කිහිපයකි.

- යමකු ගේ චරිත ලක්ෂණ තීරණය වීමෙහි ලා ඔහු හෝ ඇය ජීවත්වන සමාජ පසුබිම විමසා බැලිය යුතු වේ. මන්ද කෙනෙකුගේ පෞරුෂ ලක්ෂණ එනම්, සිතූම් පැතුම්, ආකල්ප, කතා විලාසය, හැසිරෙන ආකාරය පමණක් නොව බාහිර පෙනුම පවා ඔහු / ඇය ගේ සමාජ පසුබිම අනුව වෙනස් විය හැකි බැවිනි.
- පුද්ගල ආකල්ප හා හැසිරීම් රටාවන් නිරීක්ෂණය හා අධ්‍යයනය මගින් සාර්ථක රංගනයක් ගොඩනගාගත හැකි වේ.
- සමාජයේ විවිධ චරිත විවිධ අවස්ථාවල දී විවිධ ස්ථානවල දී ගමන් කරන ආකාරය, කතා බහ කරන ආකාරය, අදින පලඳින ආකාරය පිළිබඳ ව මනා ව අධ්‍යයනය කළ යුතු වේ.
- චරිතයන්ට ආවේණික වූ චර්යා රටා හඳුනාගත යුතු ය.
- චරිතයේ අධ්‍යාපන, ආර්ථික මෙන් ම දේශපාලන තත්ත්වය ද නිරීක්ෂණය කළ යුතු ය.
- දේශීය මෙන් ම විදේශීය නළු - නිළියන් ද විවිධ මිනිස් - සත්ත්ව චරිත රංගනය සඳහා මෙවැනි අධ්‍යයනවල යෙදී ඇති බවට උදාහරණ රැසක් තිබේ.
(සාලමන් ෆොන්සේකා නරි බැණා නාට්‍යයේ නරියා ගේ චරිතය සඳහා සතුන් වත්තට ගොස් නරි ගතිපැවතුම් නිරීක්ෂණය කළ බව සඳහන් වේ.

අභ්‍යාස (පිළිතුරු ලියන්න) :

1. සාර්ථක රංගනයක් ගොඩනගා ගැනීමට කළ යුතු දේ මොනවා ද?
2. චරිතයක බාහිර ලක්ෂණ යනු මොනවා ද?
3. ඔබ විසින් නම් කළ චරිතයක අභ්‍යන්තර ලක්ෂණ 5ක් ලියන්න

7 පාඨම

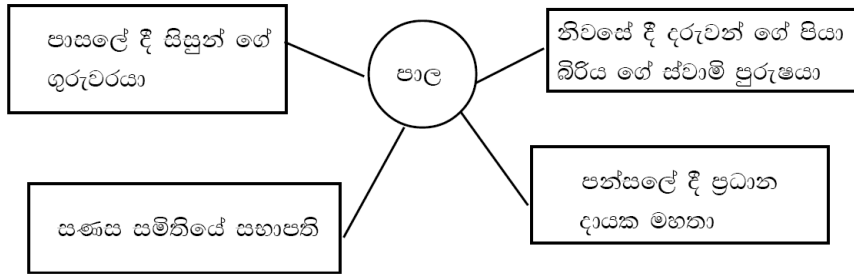
චරිත තුළ තුමිකා සොයාගැනීම

ඔබේ ගුරුවරයා නමින් පාල යයි සිතන්න. පාල ගුරු මහතා පාසලේ දී ඉතා දක්ෂ ගණිත ගුරුවරයෙකු යයි සිතන්න. ඔහු සිසුන්ගේ කැමැත්ත දිනා ගත්, හොඳ ගුරුවරයෙක් විය හැකිය.

නමුත් පාල මහතාගේ මවුපියන් ජීවත්ව සිටි නම් තම නිවසේ දී, දෙමාපියන් ඉදිරියේ දරුවකු ලෙස හැසිරේ. නිවසේ දී 'පාල පුතේ...' කියා කිසිවෙකු විසින් ආමන්ත්‍රණය කරනු ඇතැයි හැකි ය.

ඔහු විවාහක ව දරුපවුලක් සමග ජීවත් වේ නම් දූ දරුවන් ඉදිරියේ පියෙකු ලෙස හැසිරේ. බිරිඳට ආදරනීය ස්වාමිපුරුෂයෙකු ලෙස කටයුතු කරයි.

පන්සලේ නොහොත් දායක සභාවේ ප්‍රධාන දායකයා ලෙස පාල මහතා කටයුතු කරන්නේ යයි සිතූ කල ඔහු ප්‍රදේශවාසීන්ගේ ගෞරවයට පාත්‍ර වූ ප්‍රභූ වරයෙකු ලෙස කටයුතු කරනු ඇත.

ඉහත උදාහරණය අනුව එක ම වර්තයෙහි දක්නට ලැබෙන භූමිකා විවිධාකාර වේ. ගුරුවරයෙක්, පුතෙක්, පියෙක්, ස්වාමිපුරුෂයෙක්, ගමේ වැදගතෙක් ආදී වශයෙනි. (පාල) වර්තය එකක් වුව ද ඒ තුළ භූමිකා ගණනාවක් දැකිය හැකි ය.

වර්ත හා භූමිකා සම්බන්ධයෙන් පහත කරුණු මතක තබා ගන්න.

- සාමාන්‍ය ව්‍යවහාරයේ දී වර්තය හා භූමිකාව යන වචන දෙකට ම සමාන අර්ථය යෙදේ.
- නමුත්, නාට්‍ය සන්දර්භයෙහි දී වර්තයක දැකිය හැකි විවිධ පැතිකඩ හැඳින්වීම සඳහා භූමිකාව (Role) යන්න භාවිත කෙරේ.
- ඕනෑ ම වර්තයක් පෞද්ගලික, සමාජීය, සංස්කෘතික, දේශපාලනික හා ආගමික ක්ෂේත්‍රවල කටයුතු කිරීමේ දී ඒ අනුව විවිධ භූමිකාවලට ඇතුළු වේ.
- එනම්, ඕනෑ ම වර්තයක විවිධ භූමිකා (Roles) ඇත.
- භූමිකා විවිධ වුව ද අදාළ වර්තයේ මූලික ලක්ෂණ කීපයක් හෝ ඒවායෙහි දැකිය හැකි ය.
සරළ උදාහරණයක් ලෙස, පාසලේ දී පිළිවෙළට ඇඳුම් අඳින පාල මහතා සෞභාග්‍ය සම්ප්‍රදායේ ද සහභාගී වන්නේ ද පිළිවෙළට ඇඳ පැලඳගෙන යයි සිතිය හැකි ය.
- විවිධ භූමිකාවලට අනන්‍ය වූ ස්වාධීන ලක්ෂණ ඇත. එනම්, ඒ ඒ වර්තවල දක්නට ලැබෙන විවිධ භූමිකාවල විවිධ ලක්ෂණ ඇත. (පන්සලේ දී හමුවන පාල උපාසක මහත්තයාගේ ස්වරූපය).
- එක් වර්තයක් වුව ද විවිධ භූමිකාවල දී ශාරීරික හා මානසික වෙනස්කම් පෙන්වයි. එනම්, විවධ භූමිකාවල යෙදෙන විට වර්තයෙහි ඇති වන බාහිර හා අභ්‍යන්තර වෙනස්කම් හඳුනාගත හැකි ය. (ඉරියවු, හැඟීම්, භාෂාව ආදී....)

අභ්‍යාස (ක්‍රියාකාරකම) :

1. වර්තයක හා භූමිකාවක වෙනස කුමක් ද?
2. කුමන හෝ වර්තයක් තෝරාගෙන එම වර්තයේ එක් එක් භූමිකා නම් කරන්න.
3. ඒ ඒ භූමිකාවලට ආවේණික ලක්ෂණ ලියන්න.
4. එක් එක් භූමිකා බාහිර මෙන් ම අභ්‍යන්තර වශයෙන් ද වෙනස්කම් හඳුනා ගන්න.
5. විවිධ වර්තවල දක්නට ලැබෙන විවිධ පැතිකඩ (භූමිකා) ප්‍රස්තාරයක් මගින් දක්වන්න.

භූමිකා රංගනය

- විවිධ භූමිකාවලට බාහිර හා අභ්‍යන්තර වශයෙන් ස්වරූප දෙකක් ඇත.
- එක ම චරිතය නිවසේ දී, සමිතියක දී, රැකියා ස්ථානයක දී පන්සලේ දී බාහිර වශයෙන් වෙනස් වන අතර ඒ වෙනස වේගභූෂණ මගින් ප්‍රධාන වශයෙන් කැපී පෙනෙයි.

උදාහරණ ලෙස පාල නමැත්තා නිවසේ දී පියා ලෙස බැනියමක්, සරමක් වැනි සැහැල්ලු ඇඳුමක් ඇඳ සිටිය ද රැකියා ස්ථානයේ දී - කලිසම, කමිසය වැනි සුදුසු ඇඳුමකින් සැරසී සිටියි. පන්සලේ දී සුදු පාට කමිසයක්, සරමක්, ජාතික ඇඳුම ආදී වශයෙන් භූමිකාවට සුදුසු ඇඳුම්වලින් සැරසීම පෙන්වා දිය හැකි ය.

- ඒ ඒ ස්ථානයේ දී හැසිරෙන ආකාරයට ගමන-බිමන, කතාව, විවිධ ඉරියව්‍ව වෙනස් වන අතර, හඬෙහි ස්වරය මෙන් ම වාග් විලාසය ද වෙනස් වේ.

උදාහරණ ලෙස පාල නිවසේ දී දරුවන්ට පියකු ලෙස හැසිරෙන ආකාරයත්, බිරියට ස්වාමියක් ලෙස හැසිරෙන ආකාරයත් එකිනෙකට වෙනස් ස්වරූපයක් ගන්නා අතර පාසලේ දී සිසුන් ගේ ගුරුතුමා ලෙස හැසිරෙන්නේ වෙනත් ආකාරයකට යි. පන්සලේ දී හොඳ බැතිමතකු ලෙස තවත් විශේෂ ආකාරයකට හැසිරිය යුතු වේ.

ක්‍රියාකාරකම :

ඔබ විසින් තෝරාගත් චරිතයක භූමිකා 5 බැගින් ඉදිරිපත් කරන්න.
භූමිකා නිරූපණයේ දී පහත කරුණු කෙරෙහි සැලකිලිමත් වන්න.

- චරිතයක් නිරූපණය කිරීමේ දී ඒ ඒ අවස්ථාවට උචිත අයුරින් විවිධ භූමිකාවට සමාරෝප විය යුතු ය.
- මෙහි දී ස්මරණ ශක්තිය ඉතාමත් වැදගත් වේ.
- එමෙන් ම චිත්ත ඒකාග්‍රතාව ද ඉතා වැදගත් ය.
- එක ම චරිතය වුව ද ඒ ඒ භූමිකාවට උචිත ලෙසින් අවස්ථානුකූල ව විවිධ හැසිරීම් රටා අනුගමනය කළ යුතු ය.
- සමාජ අත්දැකීම් සහ චරිත පිළිබඳ ව ලබන අධ්‍යයන සාර්ථක භූමිකා නිරූපණයකට උපකාරී වේ.

	චරිත	භූමිකා
1	විමල්	හන්දියේ ලොකරැයා කුටියේ ලොකරැයා විකුණන අභිංසක ගැමියෙකි. සලිඳු ගේ පියා වන අතර සිය පුතු පාසලට එක්කරත් යයි. පෝය දවසට පන්සලේ ම ගත කරන විමල් උපාසක තැන පන්සලේ පිංකම් කටයුතුවලට ද මූලිකත්වය ගෙන ක්‍රියා කරයි.
2	දිල්හාර	ධනවත් පවුලක බාල පුතා ය. යාලුවන් අතර ජනප්‍රිය චරිතයකි. මත් ද්‍රව්‍යකට ද පුරුදු වී ඇති බව ඇතැමුන්ගෙන් ආරංචි ලැබී ඇත. පාසල් වයසේ පසුවන දිල්හාර ශිෂ්‍ය නායකයෙකු ද වේ.
2	නරියා	උසස් සිගල ගෝත්‍රයේ යයි උදම්අතයි. ගම දුව බැහැදකීමට මනාලයෙකුගේ වෙස් ගෙන යයි. විවාහයෙන් පසුව හොඳ ස්වාමිපුරුෂයෙකු ලෙස හැසිරේ. සුනකයන්ට බිය වේ.
3	සත්තුක	පල් හොරෙකි. දංගෙඩිට ගෙන යයි. කුණ්ඩලකේෂි නම් කුළුවන් සිටු දියණියකගේ උදව්වෙන් නිදහස ලබා ඇය විවාහ කරගෙන පසුව සිටුවරයෙකු ලෙස පෙනී සිටී. තම බිරිඳගේ රන් ආභරණවලට ලෙල් වඩන සත්තුක ඇය මරා චස්තුව පැහැර ගැනීමට සිතයි.

අනුකරණය කිරීම හා සමාරෝපය වීම.

ක්‍රියාකාරකම : 1

ගුරුතුමාගේ/ගුරුතුමියගේ මෙහෙයවීම යටතේ සිසුන් නිදහස් ස්ථානයකට යන්න. එහි අවකාශයේ නිදහස් ව ඇවිදින්න. එසේ ඇවිදින අතරතුර එකවර ම නැවතී ගල් ගැසුණාක් මෙන් සිටීමට මෙහෙයවන්නා සංඥා කරනු ඇත. එහි දී සිසුන් විවිධ ඉරියව්ව නිරූපණය වන සේ ගල් ගැසුණාක් මෙන් සිටිය යුතු ය. ගල් ගැසුණු ශරීරයෙන් වඩාත් ස්වාභාවික ඉරියව්ව නිරූපණය කරන සිසුන් තෝරා අන් අයට බලා ගැනීමට ඉඩ සැලසේ. අවකාශයේ ඇවිදීමත් සිටින සිසුන්ට යම්කිසි චරිතයක් ප්‍රදර්ශනය වන ආකාරයට ගල් ගැසුණාක් මෙන් සිටීමට උපදෙස් ලැබුණ විට එසේ නිරූපණය කළ යුතු ය. එක් එක් සිසුවා නිරූපණය කරන චරිත ගැන සියල්ලන්ගේ අදහස් විමසමින් සාකච්ඡාවක් කරන්න.

ක්‍රියාකාරකම : 2

සිසුන් ගල් ගැසුණු (Freeze) චරිතය නිරූපණය වන සේ අවකාශයේ ඇවිදීම, එසේ නැවත වාර කිහිපයක් ගල් ගසී නිසල ව සිටින්න. එහි දී මුලින් ම ශාරීරික ව පමණක් චරිතය ප්‍රකාශ වන ආකාරයට ඇවිදින්න. දෙවනු ව මුහුණේ හැඟීම්වලින් ද චරිතය ප්‍රකාශ කරන්න. තෙවනුව චරිතයට අදාළ වචන කිහිපයක් ද ප්‍රකාශ කරමින් ඇවිදින්න. මෙම ක්‍රියාකාරකමට වාර කිහිපයක් කර අවසන් ව සිසුන් රවුමක ආකාරයට සිටගන්න.

සාකච්ඡාව

- යම් චරිතයක් ක්‍රියාකරන ආකාරය අනුකරණය යනුවෙන් හැඳින්වේ. එසේ චරිතයක් අනුකරණය කිරීමට මිනිස් සිරුර භාවිත කෙරේ.
- පරිකල්පනයෙන් මවාගන්නා චරිතය ක්‍රියාකරන ආකාරය තම සිරුර උපයෝගී කරගෙන කර පෙන්වීම චරිත නිරූපණය නම් වේ, ඒ සඳහා ආංගික, වාචික, සහ සාත්තවික අභිනය යොදා ගැනේ.
- මේ ආකාරයට අභිනය භාවිත කරමින් චරිතයකට ආරෝපණය වීම සමාරෝපය ලෙස හැඳින්වේ.
- යම් අයකු චරිතයක් බවට පත් වී එය ප්‍රේක්ෂකයාට දර්ශනය වන විට නළුවා චරිතයට සමාරෝපය වී ඇත.

ක්‍රියාකාරකම : 3

සිසුන් කණ්ඩායම් සෑදී එක් කණ්ඩායමක් එක් චරිතයක් පමණක් නිරූපණය කළ යුතු ය. මුලින් ම සංවාදවලින් තොර ව අංගික අභිනයෙන් පමණක් චරිතය නිරූපණය කරන්න. අනෙකුත් කණ්ඩායම් ඔවුන් නිරූපණය කරන චරිතය හඳුනාගත යුතු ය. සැම කණ්ඩායමක් ම මේ ආකාරයට චරිතය නිරූපණය කළ යුතු ය.

- දෙවනු ව සංවාදය ද එකතු කරගෙන මෙම කණ්ඩායම් චරිතය නිරූපණය කළ යුතු ය.
- තුන්වනු ව අංගික, වාචික සහ සාත්තවික යන අභිනය හොඳින් ප්‍රකට වන පරිදි මෙම චරිතය නිරූපණය කළ යුතු ය.
- අවසාන වශයෙන් පෙර දැනුම් දීමකට අනුව සකස් කරගත් ඇඳුම් පැලඳුම් සහ අවශ්‍ය නාට්‍යෝපකරණ ද හැකියාව මත අංග රචනය ද භාවිත කර සමූහ රංගනයක් රඟපා ඉදිරිපත් කිරීමට හැකියාව ඇත.

සාකච්ඡාව

වර්තයක් අනුකරණය කිරීමේ දී සතර අභිනය ම භාවිත වේ. සතර අභිනය ම භාවිත කරමින් වර්තය මැනවින් අනුකරණය කර පෙන්වීමේ දී නළුවා බාහිර ව සහ අභ්‍යන්තර ව වර්තය බවට පත්වීම සමාරෝපය වේ. සමාරෝපය අභ්‍යන්තර ව සහ බාහිර ව වෙනස් වීමට බලපාන සාධක ද රැසක් ඇත. වර්තයක් නිරූපණය කිරීම සඳහා අනුකරණය සතර අභිනය සහ සමාරෝප ක්‍රියාවලිය ද ඉවහල් වේ.

අභ්‍යාස (පිළිතුරු ලියන්න) :

1. අනුකරණය යනු කුමක් ද?
2. වර්ත නිරූපණය යන්න විස්තර කරන්න.
3. සමාරෝපය යනු කුමක් ද යි කෙටියෙන් ලියන්න.
4. සමාරෝපය වීමට අවශ්‍ය මූලික කරුණු 3ක් ලියන්න.
5. සමාරෝපයේ ආකාර දෙක පැහැදිලි කරන්න.

රංගාලෝකයේ දී
භාවිත වන
යොමු පහතක්

10 පාඩම

සතර අභිනය උපයෝගී කරගෙන වර්ත අනුකරණය කරමු.

එක් අයකු නිරූපණය කරන වර්තය ම තවත් අයකු ඒ ලෙසට සිදු කරමින් වර්තය අනුකරණය සිදු වේ. එසේ විවිධ වර්ත අපට අනුකරණය කිරීමට හැකි ය. වර්තයක් අනුකරණය කරන විට සතර අභිනය ම භාවිත කර වර්තය අනුකරණය කිරීම මගින් වර්තය වඩාත් හොඳින් නිරූපණය වේ.

ක්‍රියාකාරකම : 1

නිදහස් අවකාශයක් සහිත ස්ථානයකට ගොස් මෙම අභ්‍යාසය කළ යුතු ය. මුලින් ම ශරීරය උණුසුම් කර ගැනීමේ අභ්‍යාස කිහිපයක යෙදෙන්න. සිසුන් අවකාශය තුළ රවුමකට සිටින සේ පෙළ ගැසෙන්න. රවුමේ එක් අයකුට කැමති වර්තයක් සංවාද රහිත ව ආංගික ව පමණක් නිරූපණය කරමින් රවුම මැද්දට එන ලෙස ගුරුතුමා/ගුරුතුය දැනුම් දෙනු ඇත. රවුම මැද්දට පැමිණ සිසුවා ස්වල්ප වේලාවකින් රවුමේ සිටින වෙනත් අයකු ළඟට එම වර්තය ම නිරූපණය කරමින් යා යුතු ය. එසේ ගිය විට රවුමේ සිටින සිසුවා තමන් වෙතට වර්තය නිරූපණය කරමින් එන සිසුවා ගේ වර්තය මේ ලෙස ම අනුකරණය කරමින් රවුම මැද්දට පැමිණිය යුතු ය. (පළමු සිසුවා නව සිසුවා සිටි ස්ථානයේ නතර වේ). නව සිසුවා රවුම මැදට පැමිණ එම වර්තයෙන් මිදී වෙනත් වර්තයක් බවට පත් විය යුතු ය. ඔහු ද එම වර්තය නිරූපණය කරමින් රවුමේ සිටින තවත් අයකු ළඟට යා යුතු අතර, ඔහු ද එම වර්තය අනු කරණය කරමින් රවුම මැදට විත් වර්තය වෙනස් කර ගැනීම කළයුතු ය. මේ ආකාරයට සැම සිසුවකු ම නියෝජනය වන සේ මෙම ක්‍රියාකාරකමේ යෙදිය යුතු ය.

ක්‍රියාකාරකම : 2

ඉහත රවුමේ සිදු වූ ක්‍රියාකාරකම ම නැවත ආරම්භ කරන්න. එහි දී තමන් මුලින් ආංගික ව පමණක් අනුකරණය කළ වර්තය වාචික, සහ සාත්තවික අභිනය භාවිත කරමින් නිරූපණය කර දක්වන්න. අවට වටපිටාවෙහි සපයාගත හැකි දේ මගින් ආහාර්‍ය අභිනය ද අදාළ කරගෙන සතර අභිනය ම භාවිත කරමින් මෙම ක්‍රියාකාරකම කළ හැකි ය. මෙහි දී වර්ත නිරූපණයේ දී අදාළ වර්තය සාර්ථක ව අනුකරණය කරලීම සඳහා සතර අභිනය ද යොදාගත යුතු ය.

පැවරුම :

1. කඳා වළලු නාට්‍යයේ තමන් කැමති වර්තයක් රඟපා පෙන්වීම සඳහා පුහුණු වී පැමිණෙන්න.
2. තමන් ජීවත් වන වටපිටාවේ දැකිය හැකි කැමති පුද්ගල වර්තයක් නිරීක්ෂණය කර එය අනුකරණය කර පෙන්වීමට සූදානම් ව පැමිණෙන්න.

හුනන වේදිකා නාට්‍යවල ආනුෂංගික කලා නාවික කොට ඇති ආකාරය

නාට්‍ය යනු සාමූහික කලාවක් වන අතර එය කලා කිහිපයක සම්මිශ්‍රණයෙන් ගොඩනැගේ. සංගීතය, නර්තනය, චිත්‍ර ආදී සෞන්දර්ය විෂයයන් මෙන් ම විද්‍යාව, ගණිතය වැනි විෂයයන් ද හැදෑරීමෙන් ලබන දැනුම නාට්‍ය නිර්මාණය සඳහා දායක කරගත හැකි ය. නාට්‍යයක් සාර්ථක කරගැනීම සඳහා යොදාගන්නා අතිරේක කලා ආනුෂංගික කලා නමින් හැඳින් වේ.

ඒ අනුව සංගීතය, නර්තනය, පසුතල, රංග භාණ්ඩ, ඇඳුම්-පැලඳුම්, රංගාලෝකය යනාදිය මෙයට අයත් වේ. ආනුෂංගික කලා යොදාගැනීම මගින් නාට්‍යයේ අවස්ථා, චරිත, තේමාව වඩාත් අර්ථවත් කර දැක්වීමට හැකි අතර නාට්‍ය පෙළින් කියැවෙන කාලය, යුගය, දේශය, සමාජය, ශෛලිය ආදී විවිධ කරුණු ද ප්‍රේක්ෂකයාට හොඳින් දැනවිය හැකි ය.

- වර්තවල බාහිර ලක්ෂණ ඉස්මතු කිරීම සඳහා වේගභූෂණ සහ අංග රචනය යොදාගැනීම සිදු කරයි.

- කථාවේ පසුතලය පිළිබඳ ව ප්‍රකාශ කිරීමට වේදිකා පසුතල යොදාගත හැකි ය.

උදා: කැලණි පාලම - පාලම සහ පැල්පත්, තලමල පිපිලා - නුගගස

- ගායනය, සංගීතය හා නර්තනය වැනි ආනුෂංගික අංග යොදාගැනීමෙන් අර්ථය සහ රසය වඩාත් හොඳින් තීව්‍ර කරගත හැකි වේ. නාට්‍ය වඩාත් වමන්කාරජනක කර ගැනීමට ද උපකාර වේ.

උදා: මනමේ, සිංහබාහු , තොප්පි වෙළෙන්දා , රාජකපුරු - ගීත ගායනය, නර්තනය, රංගනය මැනවින් යොදාගෙන ඇත.

- රූපණ කාර්යයේ දී නළුවාට නාට්‍යෝපකරණ අවශ්‍ය වේ. චරිතය පෙන්වීමටත්, රූපණය සාර්ථක කර ගැනීමටත් ඒවා ඉවහල් වේ.

උදා: තලමල පිපිලා - සම්මානය, බෙරය, මනමේ - දුනු හී, කඩුව

- වේදිකා රංගනය වඩාත් අර්ථවත් සහ සෞන්දර්යාත්මක කර ගැනීමට රංගාලෝකය ද අවශ්‍ය වේ. වේදිකා රංගනය වර්ණවත් වන්නේ ආලෝකය භාවිතය නිසාවෙනි.

උදා: විකෘති, තොප්පි වෙළෙන්දා, සිංහබාහු, හුණුවටයේ කථාව වැනි නාට්‍ය දැක්විය හැකි ය.

පැවරුම : ඔබ තරඟා ඇති නාට්‍යවලින් දෙකක් තෝරාගෙන එහි ආනුෂංගික අංග පිළිබඳ ව විස්තර පහත වගුවෙහි දක්වන්න.

ආනුෂංගික කලා	1. නාට්‍යය නාට්‍යයේ නම ලියන්න	2. නාට්‍යය නාට්‍යයේ නම ලියන්න
සංගීතය		
නර්තනය		
වේගභූෂණ		
අංග රචනය		
නාට්‍යෝපකරණ		
පසුතල නිර්මාණය		
රංගාලෝකය		

රූපණ අභ්‍යාස - 'දර්පණ තල' අභ්‍යාසය

ක්‍රියාකාරකම : 1

පෙර ක්‍රියාකාරකම්වලදී මෙන් සිසුන් ඉඩකඩ සහිත නිදහස් ස්ථානයකට යා යුතු ය. අවකාශය භාවිත කර සිරුර උණුසුම් කරගැනීමේ මූලික අභ්‍යාස කිහිපයක යෙදුන පසු ගුරුවරයා විසින් රවුමක් සිටින සේ සිසුන් පෙළ ගස්වා නාට්‍ය ඡායාරූප එකිනෙකා අතින් අත යවමින් ඒවා හොඳින් නිරීක්ෂණය කිරීමට අවස්ථාව ලබා දෙනු ඇත.

ඡායාරූපවල දැකිය හැකි වර්තවල භාව නිරූපණ සඳහා මුහුණේ අංග භාවිත වී ඇති අයුරුත්, එයින් ඇස් ප්‍රධාන වන ආකාරයත් අධ්‍යයනය කරන්න.

වර්ත නිරූපණයේ දී එකිනෙකා අක්ෂි සම්බන්ධතාව රැකගනිමින් නිරූපණයෙහි යෙදිය යුතු ය. මේ හැකියාව වර්ධනය කර ගැනීමට විවිධ රංග අභ්‍යාස යොදාගත හැකි ය.

ක්‍රියාකාරකම : 2 - දර්පණ තල අභ්‍යාසය

සූදානමක් වශයෙන් සිසුන් සමාන කොටස් දෙකකට බෙදනු ලැබේ. ඉන් පසු, එකිනෙකට මුහුණලා සිටින සේ සමාන්තර පේළි දෙකකින් යුක්ත ව සිටිය යුතු ය. මෙහි දී එක් කණ්ඩායමක් දර්පණය (කණ්ණාඩිය) ලෙසත්, අනෙක් කණ්ඩායම මිනිසා (රූපය) ලෙසත් නම් කරනු ලැබේ. මිනිසා ලෙස නම් කරන ලද කණ්ඩායම මුහුණේ උපාංග වලනය කරන විට කණ්ණාඩිය (ප්‍රටීබිම්භය) ලෙස නම් කරන ලද කණ්ඩායමේ අය එය ඒ ආකාරයට ම අනුකරණය කළ යුතු ය. ඒ අනුව 'මිනිසා පේළියේ' එක් අයකු කරන වලනය ඔහු ඉදිරියේ 'කණ්ණාඩිය' ලෙස සිටින අය එලෙස ම අනුකරණය කළ යුතු වේ. මෙම පියවරේ දී 'කණ්ණාඩිය' වූ අය 'මිනිසා' වෙමින් ද, 'මිනිසා' වූ අය 'කණ්ණාඩිය' වෙමින් ද වාර කිහිපයක් මුහුණේ උපාංග වලනය කරමින් අභ්‍යාසයේ යෙදිය යුතු ය.

කිහිප අවස්ථාවක් එකිනෙක පිරිස මුහුණේ උපාංග වලනය කරන ක්‍රියාවලිය අවසන් වූ පසු ව සාත්තවික ව භාව නිරූපණය සඳහා අවස්ථාව සලසා දෙනු ලැබේ. ඒ අනුව සතුට, දුක, විස්මය, ඊර්ෂ්‍යාව, බිය, පිළිකුල වැනි භාවයන් නම් කර ඒවා මෙම කණ්ඩායම් කණ්ණාඩිය, මිනිසා යනුවෙන් වෙනස් වෙමින් වාර කිහිපයක් ම කර දක්වන්නට අවස්ථාව ලබා දෙනු ඇත.

සාකච්ඡාව

- රංගනයේ දී සාත්තවික භාව නිරූපණය සම්බන්ධ වන අයුරුත් අක්ෂි සම්බන්ධතාවේ (Eye Contact) වැදගත් කමත් අවබෝධ කරගත යුතු ය.
- නිර්දේශිත ග්‍රන්ථයකින් හෝ වෙනත් නාට්‍ය ග්‍රන්ථයකින් හෝ තෝරාගත් සංවාද බණ්ඩියක් සිසුන් දෙනෙකුට ලබා දී රඟපෑමේ දී අක්ෂි සම්බන්ධතාවේ ඇති වැදගත්කම ප්‍රායෝගික ව අත්හදා බැලිය හැකිය.
- නිර්මාණශීලීත්වය, ක්ෂණික ව ක්‍රියාකිරීම, අනුකරණ කුශලතාව යනාදී ගුණාංග ද වර්ධනය වීමට 'දර්පණතල' අභ්‍යාසය බලපානු ඇත.

දර්පණ තල අභ්‍යාසයේ ප්‍රයෝජන

1. අනුකරණ ක්‍රියාවන් ප්‍රගුණ කිරීම.
2. විවිධාකාරයේ හැඟීම් නිරූපණය කිරීම.
3. අභියෝගාත්මක නිරූපණ ක්‍රියාවන් නිර්මාණය කිරීම.
4. අභිරූපණ රංගනයේ යෙදීම.
5. අක්ෂි සම්බන්ධතාව සහිත රංගන අවස්ථා ඉදිරිපත් කිරීම.

ප්‍රායෝගික පරීක්ෂණ

මෙම ඇගයීමට හිමිවන ලකුණු ප්‍රමාණය 100කි. එයින් 40ක් ලිඛිත විභාග ප්‍රතිඵලයට එකතු වේ. (ලිඛිත පරීක්ෂණයෙන් 60% + ප්‍රායෝගික පරීක්ෂණයෙන් 40% = 100%). එම නිසා මෙම ප්‍රායෝගික පරීක්ෂණයට පෙනී සිටීම අත්‍යාවශ්‍ය වේ. යම් හෙයකින් මෙම පරීක්ෂණය සඳහා පෙනී නොසිට ලිඛිත විභාගයට පමණක් පෙනී සිටි සිසුන්ගේ ලකුණුවලින් සමස්ත ප්‍රතිඵල ලේඛනයේ නාට්‍ය හා රංග කලාව විෂය සඳහා කිසිදු අගයක් සටහන් නොවනු ඇත. (උක්ත විභාගයට පෙනී නොසිටි බවට සටහන් වේ). එබැවින් සෑම විභාග අපේක්ෂකයකු ම ප්‍රායෝගික පරීක්ෂණය සඳහා පෙනී සිටීම අනිවාර්යය වේ.

පහත දැක්වෙන අංශ සියල්ලම හොඳින් සූදානම් වී පැමිණ ගුරුවරයා ඉදිරියේ ඉදිරිපත් කළ යුතු බැවින් කල් ඇතිව පුහුණු වීම් සිදු කරන්න. එසැණ නිරූපණය හැර අනෙක් අංශ 05 ම ඔබේ කැමැත්ත අනුව සිදු කළ හැකි ය. වාර විභාගය ආසන්න වන තුරු නොසිට පෙර සිට ම සූදානම් වන්න. සමූහ නිරූපණ සඳහා ගුරුවරයාගේ අනුදැනුම ඇතිව කණ්ඩායම් සාමාජිකයින් තීරණය කරන්න. සංගීත බණ්ඩ කල් වේලා ඇතිව සාමාජිකයින් එක්ව අධ්‍යයනය කරන්න. සුදුසු නාට්‍ය පිටපතක් ලියාගෙන වර්ත බෙදාගෙන පෙර පුහුණුවීම් සිදු කරන්න. ඉදිරිපත් කිරීමට හැකි කතාන්දරයක් පොතපත ඇසුරින් සොයා / කියවා සූදානම් වන්න. අන්තර්ජාලයෙන් නාට්‍ය ගීත රාශියක් නැරඹිය හැකි බැවින් ඒවා නරඹා තනිව පුහුණු විය හැකි ය. නිර්දේශිත නාට්‍ය පෙළ මිලදී ගෙන කියවා සංවාද කටපාඩම් කරගන්න. වෙනත් නාට්‍ය පිටපත් කියවන්න. නාට්‍ය කලාව පිළිබඳ පුවත්පත් ලිපි ආදිය කියවන්න. වැඩමුළුවලට සහභාගි වන්න. නාට්‍ය හා රංග කලාව පාසල් විෂයකට සීමා නොකර කලාංගයක් ලෙස ජීවිතයට සම්පූර්ණයෙන්ම අදාළ අංශ 06 පහතින් දැක්වේ.

ඔබ විසින් ඉදිරිපත් කළ යුතු ප්‍රායෝගික පරීක්ෂණයට අදාළ අංශ 06 පහතින් දැක්වේ.

01. නාට්‍ය ගීතය (කේවල)

කැමති ඕනෑ ම වේදිකා නාට්‍ය ගීතයක් ගයමින් හා රඟපාමින් ඉදිරිපත් කළ හැකි ය. ඕනෑ ම නාට්‍ය සම්ප්‍රදායකින් / ශෛලියකින් / නාට්‍යයකින් තෝරාගත හැකිය. එය ප්‍රසිද්ධ ගීතයක් නම් වඩාත් සුදුසු ය. පරිමි ලමුන් පරිමි නළුවන් විසින් ගායනා කරන ගීතක්, ගැහැනු ලමුන් කාන්තාවන් විසින් ගයන ගීතයක් ගායනා කරන්නේ නම් රඟපෑම හා ගායනය වඩාත් පහසු වනු ඇත. (විනාඩි 03)

ලකුණු 15

02. පෙළ ආශ්‍රිත භාෂණ රංගනය (කේවල)

මහාචාර්ය එදිරිවීර සරච්චන්ද්‍රගේ 'කදාවලලු' නාට්‍ය පෙළ මේ සඳහා භාවිත කළ යුතු ය. එම නාට්‍ය පෙළින් කැමති සංවාද කොටසක් (එක් වර්තයක දෙබස් පමණක්) කටපාඩම් කර, එම සංවාද කොටස රඟපා ඉදිරිපත් කළ යුතු ය. (වර්ත දෙකක් හෝ කිහිපයක් ඇති සංවාද කොටසක් ඉදිරිපත් කරන විට එක් වර්තයක් ඉදිරිපත් කළ යුතු අතර අනෙක් වර්තවල දෙබස්වලදී නිශ්ශබ්දව ප්‍රතිචාර පමණක් දැක්විය යුතු ය). සාමාන්‍යයෙන් තරමක් දිග දෙබස්ක් හෝ දෙබස් කිහිපයක් සූදානම්වී සිටිය යුතු ය.

ඒ අතර ගුරුවරයා විසින් කදාවලලු හෝ වෙනත් නාට්‍ය පෙළකින් සංවාද කොටසක් පෙන්වා එය රඟපා ඉදිරිපත් කිරීමට අවස්ථාව ලබා දෙයි. එවිට කඩපාඩම් කරගැනීම අවශ්‍ය නොවන අතර හොඳින් කියවා සූදානම් වී අවශ්‍ය නම් නාට්‍ය පෙළ අතකින් ගෙන එය අවශ්‍ය තැන්වලදී පමණක් බලමින් ආංගික හා සාත්තවික අභිනය මනාව හසුරුවා ගනිමින් ඉදිරිපත් කළ යුතු ය.

1 කොටස:- සිසුවා සූදානම් වී ඉදිරිපත් කරන සංවාද බණ්ඩය (විනාඩි 02)

2 කොටස:- ගුරුවරයා විසින් තෝරා දෙන දෙබස් කොටස

ලකුණු 20

03. ක්ෂණික නිරූපණය (කේවල) :

විනාඩි 05ක උපරිමයකට යටත්ව දෙන ලද වර්තයක සිද්ධියක් / අවස්ථාවක් නාට්‍යානුසාරී ව ගොඩ නංවමින් එසැණින් නිරූපණය කළ යුතුය. මාතෘකා දෙකක් හෝ කිහිපයක් අතුරින් තමන් කැමති මාතෘකාවක් තෝරාගැනීමට සිසුවාට අවස්ථාව හිමිවේ.

මෙහි දී වර්ත දෙකක් හෝ කිහිපයක් වුව ද අඩංගු අවස්ථාවක් ඉදිරිපත් කළ හැකි ය. නමුත් තමා පෙනී සිටින වර්තය පමණක් ස්ථිර ලෙස සංවාද ගොඩනගමින් නිරූපණය කළ යුතු ය. සෙසු වර්ත මන:කල්පිතව පවතින බවට ප්‍රේක්ෂකයා තුළ විශ්වාසයක් ගොඩනගමින් එම වර්තවල සංවාද තමාට ඇසෙන බවට ප්‍රතිචාර දක්වමින් (මවා පාමින්) සිය සංවාද නිර්මාණය කරගත යුතු ය. (විනාඩි 05)

ලකුණු 15

04. කතා පුවතක් නාට්‍යානුසාරීව ඉදිරිපත් කිරීම (කේවල)

තමන් කැමති ඕනෑම සාම්ප්‍රදායික කතාවක් නාට්‍යානුසාරීව ඉදිරිපත් කළ යුතු ය. මෙම ඉදිරිපත් කිරීම විනාඩි 03ත් 05ත් අතර කාලයක දී සිදු කළ යුතු ය. තෝරාගන්නා කතාවක්, එහි චරිත, අවස්ථාවන් නාට්‍යානුසාරීව නිරූපණය වන ආකාරයට රංගනයෙන් ඉදිරිපත් කළ යුතු ය. දෙස් විදෙස් ජන කතාවක්, සුරංගනා කතාවක්, උපමා කතාවක් හෝ වෙනත් සුදුසු කතාවක් (තමා විසින් නිර්මාණය කළ කතාවක්) තෝරා ගැනීමට නිදහස තිබේ. ඉතාමත් සරළ හා අවම රංග භාණ්ඩ, රංග වස්ත්‍ර ආදිය භාවිත කිරීමට ඉඩ ඇති අතර ස්ථානීය වශයෙන් භාවිත කළ හැකි මේසයක් පුටුවක් වැනි සරළ සහ අත්‍යවශ්‍ය ම පසුතල පමණක් භාවිත කිරීමට ඉඩ ලැබේ. එහිදී, සිසුවාට පමණක් හැසිරවිය හැකි ආකාරයේ සංගීත/ශබ්ද සංයෝජනයන්ට වුව ද ඉඩ ඇත. මෙහි දී රූකඩ වුව ද භාවිත කිරීමට නිදහස තිබේ.

ලකුණු 20

05. (Choreography) නිර්මාණාත්මක රංග රචනය (සාමූහික)

විනාඩි 2-4ත් අතර කාල පරාසයකින් ඉදිරිපත් කළ යුතු රංගනයකි. සංගීත බණ්ඩයක් ප්‍රතිවාදනය කළ හැකි උපකරණයක් (JBL වැනි) සිසුන් විසින් ම සපයා ගත යුතු ය. ඉදිරිපත් කළ යුත්තේ 2016 හෝ 2019 සාමාන්‍යපෙළ ප්‍රායෝගික පරීක්ෂණ සඳහා අනුමත සංගීත බන්ඩ වේ. ඒවා අන්තර්ජාලයට පිවිස (www.moe.gov.lk) හෝ ගුරුවරයාගෙන් ලබා ගත හැකි ය.

මෙය නැටුමක් ද නොවන, නාට්‍යයක් ද නොවන, අභිරූපණයක් ද නොවන සංකීර්ණ නිර්මාණයක් විය යුතු අතර සංවාද රහිත (අවාචික) ය. ඉදිරිපත් කිරීමේ දී භාව ප්‍රකාශනය (සාත්තවික අභිනය හා ආංගික අභිනය ප්‍රබලව යොදාගැනීම මගින් හැඟීම් නිරූපණය කිරීම) සිදු විය යුතු ය. ඉදිරිපත් කරන චලන විධිමත් හා සරළවීම ඉතාමත් වැදගත් වේ. එම චලන රටාව ප්‍රේක්ෂකයාට තේරුම් ගත හැකි අර්ථයක් ගම්‍ය වන සංගීත රාවයට ගැලපෙන චලන සමූහයක් විය යුතු ය.

රංගෝපකරණ, වේෂ භූෂණ, රංග පසුතල ආදිය යොදා ගැනීමට අනුමැතියක් නොමැති වුවත් ඉතා අල්ප වශයෙන් (රිට්ක්, කුඩයක් හෝ සංකේතාත්මක) යම් උපකරණයක්, සඵලක් ආදී දේ යොදා ගත හැකි ය.

සීමිත කාලයක් තුළ සංගීත බන්ඩයට ම අනුගතව සජීවී ව ඉදිරිපත් කළ යුතු බැවින් කළින් සූදානම් වීම අත්‍යවශ්‍ය ය. සාමූහික ඉදිරිපත් කිරීමක් නිසා සියලුදෙනාගේ ම කැපවීම මෙහිදී සුවිශේෂ කරුණකි. දායක වන සෑම සාමාජිකයෙකුටම සමාන ලකුණු හිමි වේ. සාර්ථක නිර්මාණයක් නම් උපරිම වාසියක් ගත හැකි අංගයකි. (අපේක්ෂකයින් 04ත් 06ත් සහභාගී විය හැකි ය).

ලකුණු 15

06. කෙටි නාට්‍ය නිෂ්පාදනය (සාමූහික)

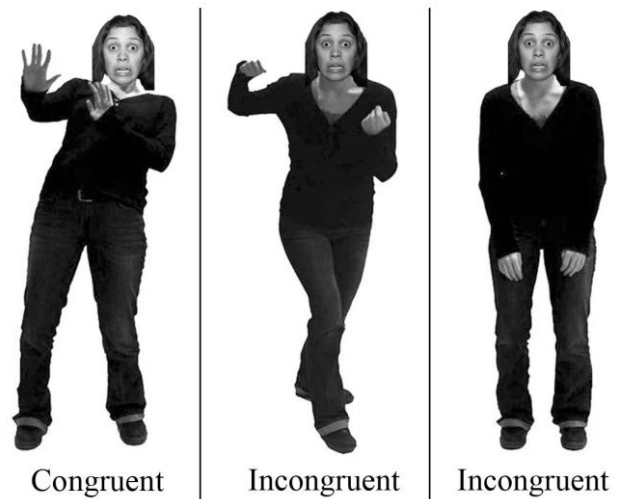
ඉහත අංගය මෙන් පන්ති කාමර ඇගයීම් ක්‍රියාවලියේ දී නිර්මාණය කරනු ලැබූ, විනාඩි 06-08 ත් අතර කාල පරාසයකින් රඟ දැක්විය හැකි නාට්‍ය පෙළක් රචනා කර, ආනුෂංග ද සහිතව ශිෂ්‍ය කණ්ඩායමක් ලෙස රඟ දැක්වීම මෙහිදී සිදුවේ.

අපේක්ෂකයින් 04ත් 07ත් අතර සංඛ්‍යාවකින් සමන්විත විය යුතු කණ්ඩායම් ඇගයීමකි. ඉහත 05 ඇගයීමේ දී මෙන් සාමාජික සියල්ලන්ටම සමාන ප්‍රතිලාභ හිමි වේ. රංගනය, අධ්‍යක්ෂණය, පටිගත කරන ලද සංගීතය, රංගෝපකරණ හා පසුතල නිර්මාණ, වේෂ භූෂණ ආදී කාර්යයන් ශිල්පීන්ට බෙදාහදාගෙන ඉදිරිපත් කළ හැකි ය (ඒවා එකිනෙකට වෙන වෙනම ලකුණු හිමි නොවේ). සියලු සාමාජිකයින් චරිත නිරූපණය කළ යුතුය. හොඳින් පෙර පුහුණුවීම් සිදු කර රඟදැක්විය යුතු අංගයකි.

ලකුණු 20

පැහැදිලි අත් අකුරින් ලියූ හෝ යතුරුලියනය (ටයිප්) කර මුද්‍රණය කළ නාට්‍ය පෙළ නාට්‍ය ආරම්භයට පෙර ඇගයීම් සිදුකරන ගුරුවරයාට භාරදිය යුතු ය. නාට්‍ය සඳහා දායක වන සිසුන්ගේ ශිල්පීය නාම ලේඛනයක් ද නාට්‍ය පෙළ සමඟ (අවසන් පිටුව ලෙස) අමුණා තිබිය යුතු ය.

ගුරුවරයා විසින් රඟදැක්වීම සඳහා නියම කළ දිනය හා වේලාවට ම රඟදක්වා ඉදිරිපත් කිරීම ඔබ කණ්ඩායමේ වගකීම වන අතර එය කල් දැමීම නොකළ යුතු ය.

නම :

පන්තිය:.....

අංකය :

I කොටස

- සියලු ම ප්‍රශ්නවලට පිළිතුරු සපයන්න.
- අංක 01 සිට 05 දක්වා ප්‍රශ්න සඳහා පහත A, B, C, D කොටස් උපයෝගී කරගෙන නිවැරදි පිළිතුර තෝරා යටින් ඉරක් අඳින්න.

A. "සුරැට්ටු ද බොන්නේ
බුලත්ම ද කන්නේ"
"හෙනං ගෙන එන්න
සුරැට්ටුව බොන්න"

B. සෝබාව දේ මෙපුර සිරි විසිතුරු බලනු මිතුරු
මග පියකරු වූ
සුසුදු වලා කරළි පලසකි මේ මග දිග ඇති රූ
අහස සුරන මැදුරු

C. ජලය සොඳයි බැසලා පිනන්ට
විලේ සොඳයි මල් ගැබ මෝරන්ට
කලේ සොඳයි මේ ප්‍රද්ධ පිඹින්නට
විලේට වත්කල දීලා යන්නට

D. "මම මේ මහ මූකලානේ පාර වැරදිලා. පාර හොයාගන්න මෙහෙට ආවේ."
"බොරු කියන්න එපා. මායාකාර කෙල්ලක්, මායාකාර හඬක්, මොකද එහෙම කැගැහුවේ?"

01. ඉහත සංවාද බණ්ඩ අතුරින් "වලහා සහ මාෂා" නාට්‍යයට අයත් සංවාද බණ්ඩය වන්නේ,

- (1) A ය (2) B ය (3) C ය (4) D ය

02. මේ අතරින් ටෙලි නාට්‍යයක් වන්නේ,

- (1) A ය (2) B ය (3) C ය (4) D ය

03. ප්‍රොසිනියම් වේදිකාව යනු,

- (1) A ය (2) B ය (3) C ය (4) D ය

04. වේදිකා නාට්‍ය ගීතයකි,

- (1) A ය (2) B ය (3) C ය (4) D ය

05. ඉහත A ගීතය ඇතුළත් නාට්‍යයේ නිර්මාණකරු වන්නේ,

- (1) ඩී. කුමාරගේ මහතා (2) අමිතා රබ්බිඩිගල මහත්මිය
(3) එදිරිවීර සරච්චන්ද්‍ර මහතා (4) දයානන්ද ගුණවර්ධන මහතා

- ප්‍රශ්න අංක 6 සිට 10 දක්වා ප්‍රශ්නවලට නිවැරදි පිළිතුර තෝරා යටින් ඉරක් අඳින්න.

06. නාට්‍ය පෙළක් මගින් හෙළි නොවන්නේ,

(1) වර්ත පිළිබඳ	(2) රචකයාගේ ජීවිත දෘෂ්ටිය පිළිබඳ
(3) රචකයාගේ පෞද්ගලික විස්තර	(4) රංග විධාන හා ආනුශංගික අංග

07. ආනුශංගික අංගයක් නොවන්නේ,

(1) වෙස් මෝස්තර	(2) අංග රචනා	(3) රංග භාණ්ඩ	(4) නාට්‍ය පෙළ

08. කඳා වළලු නාට්‍යයට අදාළ නොවන්නේ,

(1) වළලු කඳ	(2) රන් තලිය
(3) ජාතක කතාවක් පාදක කර ගැනීම	(4) කවිවස්තුව ලිය පැලී මිය යාම

09. බොහෝවිට ගැටුම ඇති නොවන්නේ,

- (1) වර්ත අතර ඇති සාමකාමී අදහස් හේතුවෙනි.
- (2) වර්ත අතර ප්‍රතිවිරෝධී අදහස් මතු වීමෙනි.
- (3) පුද්ගල, සමාජ, සංස්කෘතික, දේශපාලනික, මානසික තත්ත්වයන් හේතුවෙනි.
- (4) සතුන්, දේශගුණික බලපෑම්, අදෘශ්‍යමාන බලවේග වැනි නත්ත්වයන් හේතුවෙනි.

10. නළුවන් වෙනත් චරිතයකට ආරෝපණය වීම,

(1) සමාරෝපය වේ	(2) අනුකරණය වේ.	(3) ප්‍රේක්ෂාව වේ	(4) භූමිකාව වේ

- අංක 11 සිට 15 දක්වා ඇති වගන්ති හරි නම් (✓) ලකුණ ද වැරදි නම් (X) ලකුණ ඉදිරියෙන් ඇති වරහන තුළ යොදන්න.

11. නාට්‍ය පෙළ නාට්‍යයක් සාර්ථක වීමට බලනොපායි. (.....)
12. ළමා නාට්‍යයක සංකීර්ණ වර්ත ඇතුළත් විය යුතුයි. (.....)
13. නාට්‍යයන්හි ගෛලිය අනුව ආනුශංගික කලාවන්ගේ ස්වභාවය ද වෙනස් වේ. (.....)
14. නාට්‍යයක වේදිකාව සකසන නිර්මාණ ශිල්පියා වේදිකා පරිපාලක නම් වේ. (.....)
15. දර්පණතල අභ්‍යාස මගින් වර්ත අතර අන්‍යෝන්‍ය විශ්වාසය ගොඩනගා ගත හැකි ය. (.....)

- අංක 16 සිට 20 දක්වා ප්‍රශ්නවලට පහත තොරතුරු ඇසුරින් පිළිතුරු සපයන්න.

A - රංග විධාන	B - සංගීත අධ්‍යක්ෂණය	C - රූපණය
D - නාට්‍ය ගෛලිය	E - ප්‍රේක්ෂකයා	

16. නාට්‍යයක අවස්ථා තිවු කර ගැනීමට සහය වන්නේ,

(1) D	(2) C	(3) A	(4) B
-------	-------	-------	-------
17. නාට්‍ය පිටපතෙහි රංගනයට අදාළ මග පෙන්වීම ලෙස හැඳින්වේ.

(1) B	(2) E	(3) D	(4) A
-------	-------	-------	-------
18. නළු නිළියන්ගේ කාර්යභාරය වේ.

(1) C	(2) A	(3) B	(4) D
-------	-------	-------	-------
19. නාට්‍යයක් ඉදිරිපත් කෙරෙන ක්‍රම නම් වේ.

(1) E	(2) D	(3) A	(4) B
-------	-------	-------	-------
20. වේදිකාවේ දී නළු නිළියන්ට සෘජුව ම ප්‍රතිචාර ලැබෙන්නේ මොවුන්ගෙනි.

(1) A	(2) B	(3) E	(4) D
-------	-------	-------	-------